

تومور مشکلات بیماران سرطانی

گزارشی درباره مشکلات این بیماران؛ از هزینه های بالای درمان تا ماندن در صف شیمی درمانی

عکس: عبدالکلی شورا

مهدیه قمری

مهدیه قمری روزنامه نگار

گزارش روز

سرش را طوری به نرده سفید رنگ کنار پله ها تکیه داده و به فکر فرو رفته است که انگار غم عالم روی شانه هایش سنگینی می کند. پرداخت هزینه های درمان پیدا کردن و خرید بموقع دارو ها از یک سو و وضعیت روحی نامناسب مادرش که چند ماهی است از ابتلا به سرطان مطلع شده و همچنین عوارض ناشی از شیمی درمانی از سوی دیگر، تمام فکرش را به خود مشغول کرده است. این دغدغه ها احتمالا میان اعضای خانواده همه بیماران مبتلا به سرطان مشترک است. در این گزارش از بخشی از مهم ترین چالش های این بیماران و همچنین اقدامات انجام شده برای رفع آن ها گفته ایم.

اول

نوبت گیری سخت

ساختمان درمانگاه ویژه بیماران سرطانی، درست انتهای سالن ورودی بیمارستان امید قرار دارد؛ البته باید دو بار پله های پیچ در پیچ از ساختمان اصلی بیمارستان به حیاط و از حیاط به درمانگاه را طی کنیم. به محض ورود به درمانگاه، جمعیت زیادی به چشم می خورند. سمت چپ ورودی درمانگاه، محلی است که برای نوبت دهی آزمایشگاه تعبیه شده است. از یکی از خانم هایی که منتظر است نوبتش شود، می پرسیم پایان این صف طویل نوبت دهی آزمایشگاه کجاست؟ او مرا به سمت چپ که راهرویی تقریبا طولانی است، راهنمایی می کند. به انتهای صف که می روم، نحوه نوبت دهی را از یکی از خانم هایی که قبلا از من در صف ایستاده است می پرسم، او می گوید: برای نوبت دهی شیمی درمانی، هم می توانید اینترنتی وقت بگیرید، هم حضوری؛ اما برای گرفتن

نوبت اینترنتی باید حتما به کافی نت بروید؛ زیرا باگوشی و سیستم منزل این کار قابل انجام نیست. یکی دیگر از خانم ها می گوید: هزینه نوبت دهی در کافی نت ۵۰ هزار تومان می شود؛ اما ویزیت متخصصان در این بیمارستان در صورت داشتن بیمه، ۱۶ هزار تومان است. یکی دیگر از خانم ها می گوید: همیشه قبل از جلسه شیمی درمانی باید بیمار آزمایش دهد؛ بنابراین همراهان بیماران باید در این صف قرار بگیرند تا آزمایشگاه، نوبت جدیدی به آن ها بدهد. به گفته یکی دیگر از بانوانی که بعد از من در صف قرار می گیرد، برای دریافت نوبت حضوری باید ساعت ۴ یا ۵ صبح به بیمارستان مراجعه کنید تا جزو ۱۰ نفر نوبت حضوری لیست بیماران قرار بگیرید. در مجموع ۱۰ نفر حضوری و ۱۰ نفر اینترنتی شانس دریافت نوبت برای جلسه شیمی درمانی را دارند.

دوم

۵ تا ۱۰ میلیون تومان هزینه ماهانه

سمت راست ورودی درمانگاه، سالن طویل دیگری وجود دارد که شامل اتاق شیمی درمانی و اتاق متخصصان انکولوژی است. هزینه شیمی درمانی در هر جلسه ۵۰۰ هزار تومان است و معمولا متخصصان بین دوازده تا پانزده جلسه شیمی درمانی برای بیمار تجویز می کنند. همراه یکی از بیماران، درباره پوشش بیمه ای هزینه های شیمی درمانی می گوید: اگر بیمار بیمه باشد، ۳۰ تا ۸۰ درصد هزینه شیمی درمانی را می تواند دریافت کند؛ اما بدون بیمه هزینه های درمانی اش افزایش می یابد.

به گفته افرادی که برای همراهی بیمارانشان در اینجا حضور دارند، هزینه دارو و درمان بیمار سرطانی در ماه معمولا بین ۵ تا ۱۰ میلیون تومان است؛ زیرا علاوه بر شیمی درمانی، هزینه هر جلسه پرئوتگرافی نیز ۶۰۰ هزار تومان است. هزینه های خرید دارو، ویزیت پزشک، نوبت دهی اینترنتی و... را هم در صورتی که دارو کمبود نداشته باشد یا بخواهید بیمار را برای ویزیت پزشک به بیمارستان دولتی ببرید، باید به هزینه ها اضافه کنید. در ماه های گذشته خبرهایی مبنی بر کمبود برخی دارو های بیمارستان سرطانی به گوش می رسید؛ اما به گفته همراه یکی از بیماران، این مشکل اکنون تقریبا رفع شده است. او همچنین علت این کمبود ها را اعمال تحریم علیه کشورمان می داند.

خانم دیگری هم از میان جمع، از شیوه نوبت دهی جلسات شیمی درمانی انتقاد می کند و می گوید: نوبت دهی جلسات شیمی درمانی در بیمارستان امید بین شش تا هفت ماه طول می کشد. اگر هزینه بالا برای خانواده ها مسئله ای نباشد، می توانند به مطب متخصصان انکولوژی مراجعه کنند و زودتر از بیمارستان ها ای دولتی جلسات شیمی درمانی بیمار خود را انجام دهند؛ اما بسته به اینکه مطب پزشک با چه بیمه ای قرارداد داشته باشد، هزینه شیمی درمانی در مطب ها بین یک تا ۳ میلیون تومان می شود که البته پرداخت این هزینه برای همه بیماران ممکن نیست. همراه یکی دیگر از بیماران نیز از هزینه بالای غربالگری سرطان گله دارد. او ۹ سال قبل به سرطان سینه مبتلا و البته با روش های جراحی و شیمی درمانی درمان شده است و اکنون به خاطر دخترش به بیمارستان امید آمده است. می گوید: برای پیشگیری از ابتلا به سرطان، انجام غربالگری بسیار مهم؛ اما هزینه ها بالاست. خانم دیگری ادامه حرفش را می گیرد و بیان می کند: مادرم به سرطان سینه مبتلا شده و به همین دلیل پزشک به من و خواهرم نیز انجام غربالگری را تاکید کرد؛ اما به خاطر بالا بودن هزینه های آن که بدون بیمه، یک تا ۱۲ میلیون تومان و با بیمه ۳۰۰ هزار تومان تا ۴ میلیون تومان است، از انجام غربالگری صرف نظر کردیم.

سوم

نبود پوشش بیمه برای غربالگری

برای تهیه این گزارش سری هم به مرکز تخصصی رادیوتراپی و انکولوژی رضا زده ایم که به گفته همراهان بیماران سرطانی، اوضاع آنجا به لحاظ نوبت دهی بهتر از بیمارستان امید است و نوبت دهی سریع تر انجام می شود؛ هر چند به گفته یکی از بیماران که منتظر است نتیجه آزمایشش اعلام شود، در این مرکز، هزینه ها نسبت به بیمارستان های دولتی بیشتر است. به عنوان مثال، جلسات شیمی درمانی در این مرکز بین ۵۰۰ هزار تومان تا ۳ میلیون تومان محاسبه می شود.

دفتر انجمن حمایت از بیماران سرطانی مشهد در مرکز تخصصی رادیوتراپی و انکولوژی رضا قرار دارد. سراسی هم از بهروز دانشور، قائم مقام مدیرعامل این انجمن می گیریم. او نیز نسبت به پوشش ندادن هزینه غربالگری سرطان از سوی بیمه های درمانی انتقاد و اظهار می کند: غربالگری موضوعی است که برای پیشگیری از افزایش بیماری سرطان در جامعه باید به آن توجه ویژه ای شود؛ اما متأسفانه بسیاری از بیمه های درمانی از این مرحله حمایت نمی کنند.

به گفته او، بیمه ها لازم است در این عرصه به کمک بیایند تا هزینه های غربالگری کاهش یابد و مردم برای انجام آن انگیزه پیدا کنند. دانشور با اشاره به سه بیمار خانمی که در سنین ۲۳، ۲۰ و ۲۰ سال به سرطان های سینه، رحم و دهانه رحم مبتلا شده اند و به عنوان کم سن و سال ترین بیماران در لیست بیماران این مرکز در سال ۱۴۰۲ قرار گرفته اند، می گوید: در این سنین از طریق غربالگری می توان سرطان را شناسایی و با هزینه و عوارض بسیار کمتر، آن را درمان کرد.

عضو هیئت مدیره و قائم مقام مدیرعامل

انجمن حمایت از بیماران سرطانی مشهد اضافه می کند: با وجود اینکه واکسن اچ بی وی زیرپوشش بیمه قرار نمی گیرد، اما روش درمانی مهمی است که اگر به موقع و زیر نظر پزشک باشد، از بیش از ۹۰ درصد ابتلای خانم ها به سرطان دهانه رحم جلوگیری می کند. گستره خدمات انجمن حمایت از بیماران سرطانی مشهد، از مرزهای خراسان رضوی هم فراتر رفته و استان های خراسان شمالی، خراسان جنوبی، گلستان و سمنان را نیز پوشش می دهد؛ دانشور به این نکته هم اشاره و بیان می کند: به طور متوسط در هشت سال اخیر در هر سال حدود ۳ هزار و ۵۰۰ بیمار جدید به این انجمن مراجعه می کنند که حدود ۲ هزار نفر از آن ها خانم و ۱۵۰۰ نفر آقا هستند.

او می افزاید: براساس این آمارها، علاوه بر استان های اشاره شده، بیمارانی از کشورهای افغانستان، ترکمنستان، عراق، تاجیکستان، عربستان و بحرین نیز برای درمان و عضویت به انجمن حمایت از بیماران سرطانی مشهد مراجعه کرده اند که بیشترین تعداد آن ها از افغانستان ۳۰ هزار و ۵۵۳ نفر بوده اند. دانشور به ماجرای خیریه ای شدن مرکز رادیولوژی و انکولوژی رضا از سال ۱۴۰۰ هم اشاره و بیان می کند: این مرکز از سال ۱۴۰۰ تاکنون هیچ کمک دولتی دریافت نکرده است؛ همچنین تغییر ارز دولتی به نیمایی و بیش از شش برابر شدن هزینه ها، منجر به بحران مالی برای این مرکز شد و در نتیجه آن، تعرفه خیرین در مرکز انکولوژی رضا ایجاد شد.

او از مشارکت حدود ۲۰ هزار خیر سلامت خبر می دهد و اضافه می کند: حدود ۵۰ درصد از آن ها فعال تر هستند و مابقی به صورت مقطعی یایی در این حوزه مشارکت دارند.

چهارم

غربالگری رایگان سرطان های شایع

خانواده ها از پوشش ندادن هزینه های غربالگری از سوی بیمه ها گله دارند، اما این در حالی است که به گفته دکتر خدیجه رضایی، مسئول برنامه سرطان مرکز بهداشت خراسان رضوی، از سال ۱۳۹۶ تاکنون، غربالگری سرطان های شایع سینه، معده، روده بزرگ و تخمدان در مراکز بهداشت دانشگاه علوم پزشکی مشهد به صورت رایگان انجام می شود.

او برخلاف نظر برخی همراهان بیمار که علت انجام ندادن غربالگری راهزنیه بالا و پوشش ندادن هزینه ها از سوی بیمه ها اعلام می کنند، می گوید که چند سالی است که براساس ابلاغ شورای عالی سلامت به دانشگاه های علوم پزشکی کشور، همه بیمه ها مرحله غربالگری را پوشش داده اند.

مسئول برنامه سرطان مرکز بهداشت خراسان رضوی با بیان اینکه هر سال آمار و ارقام ابتلا به بیماری سرطان در رسانه ها اعلام می شود، اما به آن توجهی نمی شود، مصرف سیگار و قلیان را از مهم ترین فاکتورهای ابتلا می داند و بر لزوم کاهش مصرف آن تاکید می کند. که زیرمجموعه دانشگاه علوم پزشکی مشهد هستند، اشاره و بیان می کند: سرطان پستان و معده شایع ترین بیماری سرطان در مشهد، خراسان رضوی و ایران است؛ به طوری که از هر ۱۰۰ هزار نفر، ۳۴ نفر در شهرستان های زیرمجموعه دانشگاه علوم پزشکی مشهد مبتلا به سرطان پستان می شوند؛ این یعنی از میان هر هشت خانم، یک نفر سرطان سینه را تجربه می کند.

پنجم

تشکیل پرونده برای ۲۲۰ بیمار صعب العلاج

سال گذشته سازمان تأمین اجتماعی اعلام کرد که همه بیمه شدگان این سازمان در صورت ابتلا به بیماری های خاص و صعب العلاج که در حال حاضر به ۱۰۷ گروه بیماری افزایش یافته است، زیرپوشش خدمات صندوق حمایت از بیماران صعب العلاج قرار می گیرند. غلامرضا خزاعی، رئیس اداره روابط عمومی و امور فرهنگی مدیریت درمان تأمین اجتماعی خراسان رضوی، در گفت و گو با خبرنگار شهرآرا با اشاره به این ۱۰۷ گروه بیماری، درباره مراحل نشان دار کردن پرونده پزشکی بیماران صعب العلاج اظهار می کند: بیمه شدگان در صورت ابتلا به یک از بیماری هایی که زیرپوشش حمایتی صندوق حمایت از بیماران صعب العلاج است، با مراجعه به پورتال معاونت درمان سازمان تأمین اجتماعی به نشانی darman.tamin.ir و از طریق منوی «درخواست بیمه شدگان»، نسبت به تکمیل اطلاعات فردی و بارگذاری مستندات شامل تصویر کارت ملی، شماره تلفن همراه بیمار، گواهی پزشک، تصویر گزارش های پاتولوژی،

رادیولوژی، آزمایش های تشخیصی طبی یا سایر مستندات مرتبط اقدام یا با مراجعه به واحد تأیید نسخه و تشکیل پرونده در مدیریت های درمان استان ها ضمن ارائه مستندات بیماری نسبت به تشکیل پرونده برای نشان دار شدن اقدام می کنند. او بیان می کند: در مجموع ۲ هزار و ۲۵۰ پرونده برای بیماران صعب العلاج طی شش ماهه نخست امسال در معاونت درمان تأمین اجتماعی خراسان رضوی تشکیل شده که از این تعداد ۱۵۵ پرونده بررسی و تأیید شده و ۱۷۰۰ پرونده نیز در حال رسیدگی است. خزاعی با اشاره به اینکه در دو مرکز درمان تأمین اجتماعی در خراسان رضوی در دو حوزه غربالگری برای بانوان در بخش سرطان های سینه و رحم و برای آقایان غربالگری فشارخون و قند خون به صورت روتین انجام می شود، می گوید: غربالگری سرطان روده بزرگ نیز با وجود اینکه ابلاغی به تأمین اجتماعی صورت نگرفته است، به صورت روتین برای متقاضیان انجام می شود.

ششم

پوشش ۸۰ تا ۱۰۰ درصدی هزینه ها

مدیرکل بیمه سلامت خراسان رضوی نیز در گفت و گو با خبرنگار ما در پاسخ به این سؤال که این بیمه در استان چند درصد از هزینه های مربوط به بیماری سرطان را پوشش می دهد، می گوید: به این سؤال نمی توان پاسخ کاملی داد؛ اما در مورد بیماران سرطانی، بسته ای تعریف شده است که در سایت اداره کل وجود دارد و در آن، بیمه برای بستری در بخش دولتی ۱۰۰ درصد هزینه ها و برای ویزیت در مطب ها ۸۰ درصد هزینه بخش خصوصی را متقبل می شود؛ برخی از خدمات تشخیصی درمانی دیگر هم جزو این بسته است. محمد وجدانی درباره اینکه چند درصد از بیماران سرطانی در استان

زیرپوشش بیمه سلامت هستند، بیان می کند: برای پاسخ دادن به این سؤال در ابتدا باید بدانیم چند بیمار سرطانی داریم که متأسفانه آمار دقیقی در دست نیست؛ اما می توان گفت از حدود ۱۱۰ هزار بیمار نشان دار شده، حدود ۲۰ هزار بیمار، سرطانی و زیرپوشش بیمه سلامت هستند.

او ادامه می دهد: برای رادیوتراپی و شیمی درمانی، در بخش دولتی و غیردولتی ۱۰۰ درصد هزینه پرداخت می شود. وجدانی درباره زیرپوشش قرار دادن مرحله غربالگری می گوید: تنها غربالگری مورد تعهد بیمه سلامت، غربالگری پیش از تولد است که برای بیماری های سندرم داون، تالاسمی و هموفیلی انجام می شود.

هفتم

سکوت علوم پزشکی درباره نوبت دهی

با وجود پیگیری های متعدد از روابط عمومی معاونت درمان دانشگاه علوم پزشکی مشهد درباره نوبت دهی سخت شیمی درمانی

که گله خانواده ها را به دنبال داشته و نیز اقدامات انجام شده برای حل این مسئله، پاسخی از این معاونت دریافت نکردیم.

برخی از هزینه های بیماران سرطانی

هر جلسه شیمی درمانی در مطب ۱ تا ۳ میلیون تومان

هر جلسه شیمی درمانی در مراکز دولتی ۵۰۰ هزار تومان

هر جلسه پرئوتگرافی ۶۰۰ هزار تومان

هزینه ماهانه درمان ۵ تا ۱۰ میلیون تومان